

Migrace rybáků dlouhoocasých

V NEVÍDANÝCH DETAILECH

Tým vedený Univerzitou v Newcastlu zmapoval v nebývalých detailech trasu a zastávky rybáků dlouhoocasých (*Sterna paradisaea*) na rekordně dlouhém tahu, čítajícím 90 000 km. To vše díky použití telemetrických zařízení, s nimiž se vrátilo zpět 47 rybáků. Vědci, spolupracující s televizním pořadem Springwatch od BBC vybavil během tří let 53 dospělých rybáků z ostrovů Farne v hrabství Northumberland měřicím zařízením. Sedmačtyřicet z nich se vrátilo. Letos v březnu zveřejnil časopis Ibis hlavní závěry:

- 8 000 km dlouhý, 24 denní, nepřetržitý let přes Indický oceán s krmením během tahu
- „oklika“ vnitrozemím z ostrovů Farne k Irskému moři a přes Irsko do Atlantiku
- Krátký pobyt na pobřeží Nového Zélandu před poslední částí tahu
- Na jaře zastávka během zpáteční cesty u jezera Llangorse, v národním parku Brecon Beacons

Rybák dlouhoocasý, jenž váží pouhých 100 g, předčí ostatní ptáky svou nejdelší tahovou cestou. Na zimu se stěhuje z oblasti hnízdění na ostrovech Farne do Antarktidy a na jaře se vrací zpátky. Dr. Chris Redfern z Univerzity v Newcastlu, který data analyzoval, vysvětluje: „Technologie nám odkrývá mimořádné podrobnosti o pohybu a chování zdejších úžasných ptáků. Rybáci dlouhoocasí se živí rybami a jinými mořskými živočichy, a proto se dosud vždy předpokládalo, že táhnou podél pobřeží, okolo Severního moře a Lamanšským průlivem. Naše data ale ukazují, že jejich obvyklá cesta vede přes pevninu britských ostrovů k Irskému moři a někteří rybáci zalétají dokonce ještě dále, přes Irsko k Severnímu Atlantiku.“

Poté letí daleko na jih, okolo pobřeží západní Afriky a dále přes Indický oceán. „Data z našeho výzkumu ukazují, že 8 000 kilometrů dlouhý přelet přes Indický oceán zdolávají bez přestávky, pravděpodobně s krmením během tahu. Mnozí z rybáků zalétají

ještě dále, až k Novému Zélandu, poté směřují na jih a k východní Antarktidě dorazí čtyři měsíce poté, co opustili hrabství Northumberland. Rozsah jejich migrační cesty přes širé oceány je úchvatný! V souvislosti s tím není pro rybáky cesta vnitrozemím Spojeného Království mezi Irským mořem a ostrovy Farne žádnou překážkou. Stává se tak nejrychlejší cestou do jejich hnízdicích kolonií.“ dodává Dr. Redfern. Pro ptáka, který váží méně než třeba iPhone, to musí být ohromující výkon. Data také ukazují, že se rybáci při návratu zpět k hnízdění na ostrovech Farne zastavují v dubnu a květnu na pobřeží hrabství Lancashire a Walesu.

Dr. Redfern, který prováděl výzkum s Dr. Richardem Bevanem a Společností přírodních věd v Northumbrii, říká, že tato komplexní studie průběhu migrace pomůže v další ochraně rybáka dlouhoocasého. „Když detailně porozumíme, jak se chovají, můžeme začít určovat oblasti, které jsou důležité pro podmínky jejich života i hnízdění.“

Gwen Potter, vedoucí pracovník z organizace na ochranu památek a přírody National Trust, doplňuje: „Očekáváme, že pozorovaní ptáci se letos vrátí a pravděpodobně už ve svém životě urazili tisíce kilometrů. Co jsme si ale neuvědomovali a je to úchvatné, že ptáci před tím, než se vydají na cestu do Antarktidy, zamíří nad Irské moře. Už první rok po vylíhnutí doletí tyto úžasní ptáci až jižnímu pólu; jen si představte tu ptačí mládež, jak putuje přes všechny světadíly a za jakéhokoliv počasí – nad tím zůstává úžasem rozum stát.“

„Davy tisíců návštěvníků každoročně na ostrovech Farne obdivují nevšední krásy tamního života v přírodě. Obvykle si ale nevšimnou monitorovacích prací, které místní správci nenápadně už více než čtyři desetiletí pro přírodní park na ostrovech a pobřeží hrabství Northumberlandu vykonávají. Kromě ostrovů Farne se také staráme o hnízdiště pobřežních ptáků v zálivu Beadnell na Long Nanny, které se nachází mezi vesnicemi Beadnell a Low Newton.“

Více než 2 000 párů rybáků dlouhoocasých hnízdí na ostrovech Farne. Ostrovy vzdálené přibližně čtyři kilometry od pobřeží hrabství Northumberlandu na severovýchodě Anglie jsou domovem až 87 000 párů mořských ptáků, včetně papuchalků, kajek mořských a kormoránů chocholatých. National Trust se stará o ostrovy Farne od roku 1925. Předchozí studie ukázaly, že se ptáci pravděpodobně vrací každý rok hnízdit na stejný – několik čtverečních metrů velký – kus země. Tento zvyk vytvořil ideální podmínky pro víceleté sledování pomocí GPS.

Data z předchozí studie, která byla zveřejněna v roce 2016, ukázala, že jeden pták na trase z hnízdiště na ostrovech Farne do zimoviště v Antarktidě v roce 2015 zdolal okolo 96 000 kilometrů. Pták se vydal na tah 25. července a Mysu Dobré naděje na pobřeží Afriky dosáhl 25. srpna. Pokračoval přes Indický oceán, kde strávil téměř celý říjen, a na pobřeží Antarktidy pobýval od 3. do 15. listopadu. Poté se pomalu stěhoval podél okrajů Antarktidy, od 3. února do 23. března 2016 se zdržoval u Weddellova moře, aby se nakonec v dubnu 2016 přiblížil k cípu jižní Afriky. Jeho dálkový přelet pokračoval na sever podél západního pobřeží Afriky a k ostrovům Farne přiletěl 4. května 2016. Ptačí šampion mohl během svého života nalétat mezi ostrovy Farne a Antarktidou přes tři milióny kilometrů. A to by mu vystačilo téměř na čtyři zpáteční cesty na Měsíc.

Překlad: Markéta Zýková

Zdroj: Birdguides.com

Redfern, C P F, and Bevan, R M. 2019. *Overland movement and migration phenology in relation to breeding of Arctic Terns *Sterna paradisaea**. *Ibis*. DOI: <https://doi.org/10.1111/ibi.12723>.

Foto: [themadbirdlady](#) / CC BY-NC-ND 2.0

